

Folketingets Europaudvalg

Christiansborg, den 25. februar 2003

Folketingets repræsentant ved EU

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Høring i Europa-Parlamentet om EU's fremtidige formandskab

Der var bred enighed i Europa-Parlamentets forfatningsudvalg og blandt en række indkaldte eksperter om, at en fast præsident for Det Europæiske Råd ikke er løsningen på fremtidens formandskab. Det var holdningen, da forfatningsudvalget den 18. februar afholdt en studiedag om EU's fremtidige formandskab. Udvalget havde samlet et ekspertpanel bestående af tidligere kommissær, Peter Sutherland, tidligere belgiske faste repræsentant ved EU, Philippe De Schoutheete samt formanden for det Europæiske Universitetsinstitut i Firenze, Yves Meny. Tre emner var sat på dagsordenen:

1. Etableringen af en egentlig europæisk regering
2. Et længerevarende formandskab for Det Europæiske Råd
3. Europa-Parlamentets valg af Kommissionens formand

Ingen af de tre "eksperter" brød sig om den fransk-tyske ide om en valgt præsident for Det Europæiske Råd (DER). Alle gik de ind for en eller anden form for roterende formandskab, og der blev fremsat et forslag om at fordele kommissærposterne og formandskabet for Rådet på en sådan måde, at alle medlemslande får en repræsentant enten i Kommissionen eller i Rådets formandskab. På spørgsmålet om hvem, der skal repræsentere EU udadtil, var eksperterne delvist enige om en styrkelse af Kommissionens rolle, og alle afviste at lade Europa-Parlamentet udpege Kommissionsformanden alene.

1. Etablering af en europæisk regering

Blandt eksperterne var der grundlæggende enighed om, at Kommissionen er et nøgleelement i EU's fremtidige repræsentation udadtil, og at talrige eksempler viser, at den mellemstatslige metode ikke fungerer som metode for en fælles europæisk udenrigs- og sikkerhedspolitik.

De Schoutheete og Sutherland gik begge ind for en sammensmeltning af kommissæren for eksterne relationer og EU's høje repræsentant og i samme åndedrag at styrke Kommissionens rolle, så den tager form som en regering. Meny var dog mere betænkelig og mente, at der skal trædes varsomt og udvises pragmatisme, når institutionerne reformeres. Han gik ind for, at Kommissionens formand skulle være "samtalepartner for George Bush".

2. Formandskab for Det Europæiske Råd

Sutherland afviste et valgt fast formandskab for DER, som foreslået i det fransk-tyske forslag. Han frygtede, at det vil gøre EU rigtigt og bidrage til konstante konflikter mellem kommissionsformanden og formanden for DER. I den forbindelse hilste han Andrew Duff og Lamberto Dinis forslag om et forenet formandskab for Rådet og Kommissionen velkomment men tilføjede, at han ikke mente, at det var politisk bæredygtigt. Han mente desuden, at det fransk tyske forslag om at gøre Rådets arbejde mere effektivt med et fast valgt rådsformandskab kunne blive et farligt skridt på vej i retning af et overstatsligt rådsformandskab og en indskrænkelse af Kommissionens eksklusive initiativret.

Mens De Schoutheete var tilhænger af den nuværende model med halvårslige roterende rådsformandskaber, så foreslog Meny en model, hvor Rådets formandskab er forbundet til valget af kommissærer. Han foreslog en Kommission bestående af 15 kommissærer, der udpeges for en femårig periode, og 5 som udpeges for den halve periode. De 5 medlemsstater, der ikke "får" en kommissær, skal til gengæld danne Rådets formandskab. Efter 2½ år roterer de 5 medlemsstater, der danner Rådets formandskab, og de fem lande der har kommissærer. De fem lande, der danner rådets formandskab, skal sammensættes på en sådan måde at de er afbalanceret i forhold til størrelse, geografisk placering, nye og gamle medlemsstater etc.

Europaparlamentarikerne afviste også ideen om et fast formandskab for DER, og flere af dem tilsluttede sig i stedet ideen om et roterende formandskab

sammensat af 3 medlemsstater for en periode på 18 måneder.

3. Europa-Parlamentets valg af Kommissionsformanden

Eksperterne var meget betænkelige ved at lade Europa-Parlamentet vælge Kommissionsformanden. I stedet gik de alle ind for at lade et valgkollegium sammensat af europaparlamentarikere, repræsentanter fra de nationale parlamenter samt regeringsrepræsentanter, stå for valget af Kommissionens formand. Sutherland frygtede, at valget af kommissionsformanden ville blive en del af en studehandel mellem Kommissionen og Europa-Parlamentet, hvis Europa-Parlamentet skulle udpege kommissionsformanden. Dermed mente han, at fokus blev fjernet fra det essentielle nemlig at finde den bedste kandidat til posten.

Flere europaparlamentarikere afviste Sutherlands frygt, med kommentarer om at studehandler var realiteten i andre organisationer som FN, WTO og NATO, så hvorfor ikke i EU. Andre fremhævede, at valget af Kommissionens formand også skulle godkendes i Rådet, så der er ikke tale om at Europa-Parlamentet ville blive enerådende myndighed. I stedet argumenterede europaparlamentarikerne for, at EU's demokratiske legitimitet ville blive styrket med en kommissionsformand valgt af parlamentet, fordi Europa-Parlamentet udgør hjørnestenen i et demokratisk EU. Enkelte mente, at Europa-Parlamentets politiske grupper inden valg til Europa-Parlamentet skal offentliggøre deres kandidat til kommissionsformand, sådan at borgerne indirekte kan stemme på en europaparlamentariker, der støtter valget af en bestemt kommissionsformand.

Torsdag den 27. februar 2003 afholder forfatningsudvalget et debatmøde i Europa-Parlamentet med den tyske udenrigsminister Joschka Fischer og Frankrigs udenrigsminister Dominique de Villepin om det fransk-tyske forslag.

Med venlig hilsen

